GEMEENTE NOARD EAST FRYS LÂN

Aan de leden van de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân
Postbus 13
9290 AA Kollum

Ons kenmerk: Z309719-2021
Behandeld door: Bauke Schat
E-mailadres: b.schat@noardeast-fryslan.nl
Datum: dinsdag 16 november 2021

Onderwerp: Raadsbrief vervolg evaluatie centrumregeling

Geachte raad,

Inleiding en doel
Voor de zomer hebben wij een brief (brief 8 juni 2021, kenmerk Z318653-2021) gestuurd aan Dantumadiel met betrekking tot de eventuele voortzetting van de ambtelijke dienstverlening aan Dantumadiel. De redenen voor deze brief waren de aanstaande besluitvorming in onze gemeente over de centrale huisvesting van het ambtenarenapparaat en de eveneens aanstaande besluitvorming in Dantumadiel met betrekking tot de toekomstvisie van Dantumadiel (6 juli 2021). Met het vaststellen van deze toekomstvisie besloot de gemeenteraad van Dantumadiel als netwerkgemeente verder te willen gaan.
Deze brief is bedoeld om uw raad te informeren over de gehouden evaluatie van de dienstverlening en het vervolg van de besluitvorming. En om daarbij onze bestuurlijke insteek aan uw raad kenbaar te maken en daarop uw zienswijze te vragen.

Bestuurlijke uitgangspositie
In de brief van 8 juni hebben wij aan Dantumadiel laten weten dat onze voorkeur nog altijd uitgaat naar de oorspronkelijk voorgenomen herindeling, welke ook voor een aantal gemeenten ten grondslag lag aan de ambtelijke fusie in DDFK-verband. Desalniettemin hebben wij aangegeven dat wij voor alles de zelfstandige positie van Dantumadiel respecteren en derhalve een voortzetting van de dienstverlening aan Dantumadiel door Noardeast in principe bespreekbaar is. Daarbij stelden wij een aantal voorwaarden. Bijvoorbeeld dat voortzetting van de dienstverlening naast langjarig ook voordelen voor onze gemeente zou moeten hebben. Daarnaast geldt ook dat een verdere verzelfstandiging van Team Dantumadiel van de organisatie ten behoeve van de dienstverlening aan Dantumadiel in onze ogen niet wenselijk is. Eveneens werd daarbij door ons het voorbehoud gemaakt dat wij pas tot een definitieve insteek zouden komen op basis van de nu gehouden en opgeleverde evaluatie. Deze evaluatie is bijgevoegd.

Wij kiezen voor het beëindigen van de huidige centrumregeling
Op basis van de nu gehouden evaluatie moeten wij concluderen dat voortzetting van de dienstverlening door de gemeente Noardeast-Fryslân aan Dantumadiel na de datum van 1 januari 2024 ons inziens niet mogelijk is. Hiervoor zijn een aantal redenen.

<u>De Toekomstvisie van Dantumadiel is strijdig met huidige, afgesproken dienstverlening</u>
Ten eerste blijkt uit de door de raad van Dantumadiel vastgestelde toekomstvisie dat men de gemeente wil laten ontwikkelen tot een netwerkgemeente. Zoals de onderzoekers concluderen verhoudt zich dat niet met de nu geldende vorm van dienstverlening door Team Dantumadiel (pt 10). Dit is eveneens niet verenigbaar met ons uitgangspunt van geen verdere verzelfstandiging van Team Dantumadiel.

Geen wederzijdse sterke, bestuurlijke overtuiging ten grondslag aan de dienstverlening
Ten tweede blijkt uit de evaluatie naar de mening van de onderzoekers, om tot een meer optimale vorm van dienstverlening te komen, de regeling met een brede en sterke overtuiging verder onderbouwd dient te worden. Wij moeten constateren dat een dergelijke, brede en sterke overtuiging bij ons mist, zowel in het college, de raad en de ambtelijke organisatie. Ook vernemen wij aan de zijde van Dantumadiel weinig bestuurlijke pleitbezorging en enthousiasme voor de dienstverlening door Noardeast. Zoals de onderzoekers aangeven is er in Dantumadiel overwegend sprake van een negatief sentiment (pt 11).

Te weinig voordeel bij huidige, afgesproken dienstverlening voor onze gemeente
Ten derde behaalt onze gemeente onvoldoende voordeel bij de thans geldende vorm van dienstverlening. Wij moeten constateren dat de beleidsmatige samenwerking hapert en afneemt. Het college van Dantumadiel wijkt geregeld af als het gaat om beleid, uitvoering en aanbesteding. Vooropgesteld dient te worden dat de gemeente Dantumadiel een andere bestuurlijke afweging kan en mag maken. Maar dit betekent voor onze gemeente het verlies van nagenoeg ieder efficiency, bestuurlijk en financieel voordeel. Het komt ons voor dat het enige argument dat daarbij voor Dantumadiel telt, het argument is dat het goed is voor Dantumadiel. Het mogelijke voordeel dat onze gemeente daarbij wordt ontnomen wordt door Dantumadiel gezien noch overwogen. Hoewel Team Dantumadiel an sich goed functioneert, ontwikkelt zich hier een glijdende schaal, en ontstaat een tegenstelling binnen de organisatie (pt 13).

Organisatorisch belang van de gemeente Noardeast-Fryslân
Zoals de onderzoekers ook constateren heeft de ambtelijke fusie tot een aantal voordelen geleid: verminderde kwetsbaarheid, door de omvang van de organisatie een betere positie op de arbeidsmarkt en mogelijkheden voor medewerkers om zich te ontwikkelen en te specialiseren.
Toch zorgt de inrichting en instandhouding van de dienstverlening in de vorm van Team Dantumadiel voor de gemeente Noardeast-Fryslân voor een onevenredige belasting van de eigen organisatie en daarmee organisatorisch synergieverlies. Dit is een rem op de noodzakelijke doorontwikkeling van deze recent heringedeelde gemeente. Het eerder geschetste voordeel gaat daardoor op vele plaatsen geheel of gedeeltelijk verloren door de steeds complexere, dubbele afstemming die gevraagd wordt en het uit elkaar gaan lopen van beleidsmatige keuzes.
Sinds enige jaren wordt ons personeel bij voortduring geconfronteerd met onzekerheid. Van DDFK naar herindeling en weer naar Team Dantumadiel. Voortzetting van de dienstverlening betekent het voort blijven bestaan van deze onzekerheid en daarmee samenhangende interne frictie. Wij wensen ook richting ons eigen personeel helderheid te verschaffen. Wij hebben hierover onze Ondernemingsraad geconsulteerd. Deze onzekerheid zou kunnen afnemen door een langdurige, meer overtuigende voortzetting van de huidige Centrumregeling, waarvan wij echter al eerder hebben moeten concluderen dat die wens niet levensvatbaar is.
De organisatie is gebaat bij duidelijkheid en bij eenduidigheid. Daarom heeft het onze voorkeur om van de door de onderzoekers geschetste varianten niet de kiezen voor een gedeeltelijke ontvlechting. Ook die varianten ziet het college niet als duurzaam levensvatbaar.
Een en ander betekent dat wij in goed overleg met de gemeente Dantumadiel willen komen tot beëindiging van de huidige vorm van dienstverlening conform de centrumregeling en het dienstverleningshandvest met ingang van 1 januari 2024. In de tussentijd zal de gemeente Noardeast-Fryslân er alles aan doen om de dienstverlening aan het gemeentebestuur en de bevolking van Dantumadiel op peil te houden.

Hoe verder?
Op 9 november 2021 hebben wij verkennend met het college van Dantumadiel gesproken. De evaluatie was hiervoor de basis. Vooropgesteld dient te worden dat wij als Noardeast-Fryslân en Dantumadiel goede onderlinge verhoudingen hebben. Op velerlei fronten werken wij hecht en met succes samen. Wij hechten hieraan en willen deze goede verhouding waar mogelijk behouden. Wij hebben kennisgenomen van de bestuurlijke positie van het college van Dantumadiel. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe de raad van Dantumadiel daarop reageert. Onze positie is evenwel helder.
De aangegane centrumregeling bevat afspraken omtrent een mogelijke beëindiging van de overeenkomst wanneer deze is afgelopen. Conform deze afspraken willen wij de komende periode benutten om tot een goede beëindiging van de centrumregeling te komen. Wij herhalen hier nogmaals dat wij ons binnen onze vermogens zullen blijven inzetten voor een goede dienstverlening aan de gemeente Dantumadiel.
We wijzen uw raad er hierbij uitdrukkelijk op dat een ontvlechting ook aan onze kant extra kosten op zal leveren. Derhalve zijn wij voornemens in het voorjaar van volgend jaar bij het bestemmen van de rekening over het boekjaar 2021 een voorstel te doen om daarvoor een reserve op te nemen, in de orde van tussen de 1 en 2 miljoen euro. Daarbij zal natuurlijk en vanzelfsprekend een nadere onderbouwing aan uw raad worden aangeboden. De vraag in hoeverre de ontvlechting per 1 januari 2024 onze huisvestingsopgave daadwerkelijk beïnvloedt is nu nog niet goed te beantwoorden. Dit moet het komende jaar duidelijk worden. Dit zal vervolgens mogelijk zijn weerslag hebben op het te bouwen gebouwdeel B.

Onze bestuurlijke partners in ANNO verband en de provinsje Fryslân zijn geïnformeerd over onze bestuurlijke positie.

Wat vragen wij nu van de gemeenteraad van Noardeast-Fryslân?
De toenmalige colleges van B&W hebben, met inachtneming van eventuele wensen en bedenkingen van hun gemeenteraden, besloten tot het oprichten van de gemeenschappelijke regeling welke ten grondslag ligt aan de huidige vorm van dienstverlening aan Dantumadiel
In deze fase is het voor het college van belang dat u kennis draagt van de bestuurlijke inzet en deze ook ondersteunt. Als uw raad dat doet, zal het college de komende periode een impactanalyse uitvoeren voor een algehele ontvlechting van de Centrumregeling: dit heeft personele consequenties, maar ook consequenties voor onder meer huisvesting, wagenpark en ICT. Zodra deze analyse is afgerond zal het college uw raad vragen om toestemming te geven tot het nemen van een formeel besluit tot uittreding zoals voorgeschreven in artikel 1 lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en opgenomen in artikel 22 lid 6 van de Centrumregeling samenwerking Dantumadiel en Noardeast-Fryslân.
Bij dat voorstel zal de hiervoor genoemde impactanalyse en het advies van de Ondernemingsraad worden opgenomen. Wij houden er rekening mee dat wij in de loop van volgend jaar een dergelijk voorstel aan uw raad voor kunnen leggen.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Noardeast-Fryslân,

H.J.C.M. Verbunt, MBA
Secretaris

mr. J.G. Kramer
Burgemeester